

Emil gjorde en bravad så att hela Lönneberga jublade

Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 4-6

Syfte

Lektionen syftar till att få igång elevernas intresse för att läsa och skriva, samt att samtala om och bearbeta det lästa. Eleverna får dessutom kunskap om en av Sveriges mest kända författare (och figurer) och ta del av en annan tids era.

Läraren reflekterar

Tyvärr har många elever idag inte fått höra historien om Emil. De har inte ens sett filmerna. Därför är det viktigt att berätta om Astrid Lindgren och sätta in Emil i ett sammanhang, alternativt låta elever som känner till Emil få berätta mer. Att högläsa detta kapitel är en högtidsstund. Jag har använt texten på alla stadier och den fungerar lika bra oavsett elevernas ålder.

Metod

Texten om Emil ska i första hand *upplevas*. Se aktiviteterna nedan, före-, under- och efteruppgifterna, som förslag att skapa en anknytning till texten. Variera arbetsformer genom att göra uppgifterna enskilt, parvis eller i helklass, samt muntligt och skriftligt. När eleverna diskuterat parvis kan läraren lyfta elevernas tankar i helklass.

Arbetsuppgifter före läsningen

Berätta vem Astrid Lindgren var och kortfattat om några av hennes mest kända [karaktärer](#) med fokus på Emil såklart. Spela några visor och följ med i [texterna](#). Läs rubriken (förklara ordet bravad) och låt eleverna parvis fundera på:

- Vad tror du att Emil kommer att göra (eftersom hela Lönneberga jublar)?
- Har du hört, sett eller läst om någon som gjort en bravad?

Arbetsuppgifter under läsningen

Vid några tillfällen är det läge och stanna upp och låta eleverna fundera på vad de har hört. Eleverna kan också sammanfatta och/eller förutspå vad som händer närmast. Här är några förslag på "stopp" och lämpliga samtalsämnen:

- Efter stycket om sysslorna i köket. Låt eleverna fundera på hur livet på den tiden såg ut (hur alla jobbade tillsammans för att få gården att snurra). Jämför med idag. Vilka "sysslor" gör föräldrarna idag? Hur mycket hjälper du till hemma?
- Efter stycket att Lucas tappat sugen och inte orkar längre. Hur beskrivs ovädret? Hur blir Emil påverkad? Vad tror du händer? Har du varit med om att ett oväder satt stopp för dina planer?

Arbetsuppgifter efter läsningen

Jobba tillsammans i par med frågorna. Samtala om:

- Sammanfatta texten (det viktigaste som händer, cirka 5-6 meningar).
- Vilken tid utspelar sig berättelsen? Hur vet du det? Ge exempel ur texten.
- Vilken miljö (plats) utspelar sig händelserna? Hur vet du det?
- Beskriv Emil. Hur ser han ut? Hur *är* (egenskaper) Emil?

- Vad tänker du på när du hör berättelsen? Hur ser du på Emils insats?
- Vad tycker du om texten och varför tycker du så?

Analysera språket

Vanligtvis är Emils dagar ganska bekymmerslösa och fyllda av roliga situationer (hyss). Men i följande avsnitt väljer Astrid att bryta mönster genom att gestalta personernas känslotillstånd och på så sätt få fram allvaret. Kopiera och delge eleverna följande rader:

”Vi måste ta Alfred till doktorn i Mariannelund, som mamma sa.”

Då tittade Emils pappa och mamma så konstigt på varann. Det fanns ingen världens möjlighet att komma till Mariannelund idag, det visste de, nej, det var rent ohjälpligt, men det var svårt att säga det rent ut till Emil, när han stod där så ledsen. Emils pappa och mamma ville ju också på allt vis hjälpa Alfred, de visste bara inte hur det skulle gå till och därför visste de inte heller vad de skulle svara Emil. Emils pappa lomade ut från drängkammaren utan att säga just någonting. Men Emil gav sig inte. Han följde sin far i hasorna, vart han gick, och grät och bad och skrek och hotade och var riktigt ovetting, och tänk, hans far blev ändå inte arg utan svarade bara helt stilla:

”Det går inte, Emil, du vet att det inte går!”

Låt eleverna parvis hitta de ställen i texten där man som läsare förstår att läget är allvarligt. Markera i texten. Lyft några exempel i helklass.

Analysera innehållet

Låt eleverna resonera parvis. Därefter kan eleverna skriva enskilda svar på frågorna.

- Var i berättelsen är det som mest spännande?
- Ge exempel på hur relationen är mellan Emil och hans pappa. Trots alla hyss vet vi att Emils pappa är stolt över honom. Hur kommer det fram i texten?
- Emil och Alfred har ett helt annat förhållande. Ge exempel på hur deras vänskap är.
- Ni har en pojk ni kan vara stolta över, skrev läkaren i brevet. Hur tror du att folket i Lönneberga ser på Emil efter bravaden?

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll*

Skönlitteratur för barn från olika tider och skilda delar av världen. Sånger, muntligt berättande, bilderböcker, kapitelböcker, lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors upplevelser och erfarenheter.

Kriterier för bedömning av kunskaper*

Eleven läser bekanta och elevnära texter med flyt genom att använda lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kommenterar och återger delar av innehållet och visar grundläggande läsförståelse. Eleven för också enkla resonemang om tydligt framträdande budskap i texterna.

* årskurs 1-3